

MOC MAŁOPOLSKICH SPOŁECZNOŚCI 2026

PRZYKŁADY DZIAŁAŃ PROJEKTOWYCH

dla grup nieformalnych działających z Patronem

40 sfer pożytku publicznego • 80 inspiracji • dotacja do 7 500 zł

Najważniejsza zasada: każdy projekt musi być bezpośrednio związany z budowaniem odporności społecznej, bezpieczeństwa lokalnego lub przygotowaniem mieszkańców do reagowania na sytuacje kryzysowe.

Materiał pomocniczy opracowany na podstawie Regulaminu MMS 2026

Czy projekt można zrealizować w każdej sferze działalności pożytku publicznego?

Tak - formalnie regulamin dopuszcza działania ze wszystkich sfer zadań publicznych wymienionych w art. 4 ust. 1 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Warunkiem jest jednak bezpośredni komponent odporności społecznej, bezpieczeństwa lokalnego albo przygotowania mieszkańców do reagowania na kryzysy.

Uwaga: zwykłe działanie tematyczne - np. koncert, wycieczka, zajęcia sportowe lub warsztaty rękodzieła - nie stanie się projektem MMS tylko przez dodanie krótkiej pogadanki o bezpieczeństwie. Komponent kryzysowy powinien wynikać z diagnozy, celu, głównych działań i rezultatów projektu.

Warunki wspólne dla wszystkich przykładów

Kwota i termin. Dotacja wynosi do 7 500 zł, a działania są realizowane od 1 do 30 października 2026 r.

Odbiorcy. Projekt powinien objąć co najmniej 19 beneficjentów bezpośrednich i 100 pośrednich; minimum 2 osoby mają zwiększyć świadomość dotyczącą odporności na sytuacje kryzysowe.

Grupa i Patron. Projekt przygotowują i realizują co najmniej 3 pełnoletnie osoby z Małopolski. Patron musi być uprawniony i prowadzić działalność statutową zgodną z tematyką projektu albo działać na rzecz grup nieformalnych.

Brak rozwoju instytucjonalnego. Grupa nieformalna nie może przeznaczyć dotacji na rozwój instytucjonalny.

Ograniczenie zakupów. Niedozwolony jest zakup sprzętu i materiałów niezużywalnych o wartości powyżej 200 zł za sztukę. W przykładach warto korzystać z wynajmu, zasobów Patrona i partnerów albo usług prowadzących zajęcia.

Dostępność. Działania muszą uwzględniać adekwatną dostępność dla osób ze szczególnymi potrzebami.

Zaangażowanie lokalne. Wysoko oceniane będą projekty wynikające z realnej potrzeby, angażujące mieszkańców, budujące relacje i współpracę z lokalnymi partnerami.

Jak czytać oznaczenia

Naturalne dopasowanie – związek danej sfery z bezpieczeństwem lub reagowaniem kryzysowym jest bezpośredni i łatwy do wykazania.

Wymaga mocnego lub szczególnie mocnego uzasadnienia – projekt jest dopuszczalny, lecz jego główny cel i działania muszą jasno wykraczać poza zwykłą aktywność właściwą dla tej sfery.

Przykłady działań dla grup nieformalnych według sfer pożytku publicznego

1) Pomoc społeczna, w tym pomoc rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywanie szans tych rodzin i osób

Dopasowanie do MMS: **naturalne**

Przykład 1. Sąsiedzka sieć pomocy na czas kryzysu

Rozpoznanie osób, które podczas awarii prądu, powodzi, upałów lub silnych mrozów mogą potrzebować wsparcia; warsztat dla mieszkańców, opracowanie bezpiecznych zasad kontaktu oraz ćwiczenie uruchomienia sąsiedzkiej sieci pomocy.

Bezpośredni związek z odpornością: Powstaje lokalna sieć szybkiego wsparcia dla osób szczególnie narażonych na skutki kryzysu.

Przykład 2. Rodzina przygotowana na 72 godziny

Cykl praktycznych zajęć dla rodzin w trudnej sytuacji: plan kontaktu, domowe zapasy, bezpieczne zachowanie podczas braku prądu i ewakuacji oraz przygotowanie rodzinnej karty działania; finałem jest lokalne ćwiczenie sytuacyjne.

Bezpośredni związek z odpornością: Rodziny zdobywają konkretne umiejętności samopomocy i ograniczają zależność od natychmiastowej pomocy zewnętrznej.

1a) Wsparcie rodziny i systemu pieczy zastępczej

Dopasowanie do MMS: **naturalne**

Przykład 1. Bezpieczna rodzina zastępcza

Warsztaty dla rodzin zastępczych i wspierających dotyczące rozmowy z dziećmi o zagrożeniach, planu ewakuacji, kontaktów alarmowych i zabezpieczenia leków oraz dokumentów; następnie rodzinne ćwiczenie ewakuacyjne.

Bezpośredni związek z odpornością: Projekt wzmacnia gotowość opiekunów i zmniejsza stres dzieci w nagłej sytuacji.

Przykład 2. Krąg wsparcia dla rodzin w nagłym zdarzeniu

Spotkania rodzin, pedagogów i lokalnych wolontariuszy służące ustaleniu sposobu czasowej opieki nad dziećmi w razie hospitalizacji opiekuna, powodzi lub ewakuacji; opracowanie i przećwiczenie procedury kontaktu.

Bezpośredni związek z odpornością: Tworzy się praktyczna, oparta na zaufaniu sieć zastępczego wsparcia opiekuńczego.

1aa) Tworzenie warunków do zaspokajania potrzeb mieszkaniowych wspólnoty samorządowej

Dopasowanie do MMS: **wymaga mocnego uzasadnienia**

Przykład 1. Bezpieczny budynek sąsiedzki

Audyt społeczny barier i zagrożeń w budynku komunalnym lub wspólnocie, spotkanie z administratorem i służbami oraz ćwiczenie alarmowania i ewakuacji, ze szczególnym uwzględnieniem seniorów i osób z ograniczoną mobilnością.

Bezpośredni związek z odpornością: Mieszkańcy znają drogi ewakuacji, role i zasady wzajemnej pomocy w budynku.

Przykład 2. Mieszkanie odporne na blackout i awarię wody

Praktyczne warsztaty dla mieszkańców zasobu komunalnego o bezpiecznym przygotowaniu mieszkania na przerwy w dostawach energii i wody, zapobieganiu zatruciom tlenkiem węgla oraz zgłaszaniu awarii; przygotowanie prostej instrukcji dla lokatorów.

Bezpośredni związek z odpornością: Projekt ogranicza ryzyko wypadków i wzmacnia samodzielność gospodarstw domowych podczas awarii.

1b) Udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej oraz zwiększanie świadomości prawnej społeczeństwa

Dopasowanie do MMS: **wymaga mocnego uzasadnienia**

Przykład 1. Prawa mieszkańca po klęsce żywiołowej

Otwarte spotkanie z prawnikiem o dokumentowaniu szkód, pomocy publicznej, ubezpieczeniach, prawach najemców i ochronie przed nieuczciwymi umowami po powodzi lub wicherze; przygotowanie lokalnej karty pierwszych kroków prawnych.

Bezpośredni związek z odpornością: Mieszkańcy potrafią zabezpieczyć dowody i skuteczniej korzystać z pomocy po kryzysie.

Przykład 2. Prawo i bezpieczeństwo w sieci

Warsztaty o reagowaniu na wyłudzenia, kradzież tożsamości i fałszywe zbiórki pojawiające się podczas kryzysów; ćwiczenia zgłaszania incydentów i ochrony danych oraz dyżur informacyjny.

Bezpośredni związek z odpornością: Projekt zwiększa odporność na oszustwa i dezinformację wykorzystującą sytuację nadzwyczajną.

2) Działalność na rzecz integracji i reintegracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym

Dopasowanie do MMS: **naturalne**

Przykład 1. Włączeni w lokalny plan kryzysowy

Warsztaty dla osób zagrożonych wykluczeniem, podczas których uczestnicy uczą się pierwszej pomocy, alarmowania i bezpiecznej ewakuacji, a następnie wspólnie z mieszkańcami realizują grę sytuacyjną.

Bezpośredni związek z odpornością: Uczestnicy stają się aktywnymi członkami lokalnej sieci pomocy, a nie wyłącznie odbiorcami wsparcia.

Przykład 2. Kompetencje przydatne w kryzysie

Cykl zajęć rozwijających praktyczne umiejętności organizacyjne: komunikacja w zespole, przygotowanie punktu informacyjnego, segregowanie darów i wspieranie osób starszych; finałem jest symulacja działania punktu pomocy.

Bezpośredni związek z odpornością: Projekt wzmacnia sprawczość, współpracę i zdolność społeczności do organizacji pomocy.

3) Działalność charytatywna

Dopasowanie do MMS: **naturalne**

Przykład 1. Pomoc, która nie tworzy chaosu

Szkolenie mieszkańców z organizowania lokalnej zbiórki po katastrofie: rozpoznawanie potrzeb, przyjmowanie i segregowanie darów, ochrona danych oraz komunikacja z instytucjami; następnie praktyczna symulacja punktu pomocy.

Bezpośredni związek z odpornością: Społeczność uczy się udzielać pomocy szybko, bezpiecznie i zgodnie z rzeczywistymi potrzebami.

Przykład 2. Lokalny zespół wsparcia interwencyjnego

Rekrutacja wolontariuszy spontanicznych, szkolenie z zasad bezpieczeństwa, pierwszej pomocy psychologicznej i współpracy ze służbami oraz ćwiczenie uruchomienia zespołu podczas fikcyjnego kryzysu.

Bezpośredni związek z odpornością: Powstaje przygotowana grupa mieszkańców zdolna do uporządkowanego wsparcia poszkodowanych.

4) Podtrzymywanie i upowszechnianie tradycji narodowej, pielęgnowanie polskości oraz rozwój świadomości narodowej, obywatelskiej i kulturowej

Dopasowanie do MMS: **wymaga mocnego uzasadnienia**

Przykład 1. Jak wspólnota radziła sobie z kryzysami

Międzypokoleniowe zbieranie lokalnych historii o powodziach, wojnie, pożarach i niedoborach, połączone z warsztatem porównującym dawne sposoby samopomocy ze współczesnymi zasadami bezpieczeństwa; publiczne spotkanie podsumowujące.

Bezpośredni związek z odpornością: Pamięć lokalna staje się punktem wyjścia do odbudowania więzi i praktycznych wzorców solidarności.

Przykład 2. Tradycyjne umiejętności na trudne czasy

Warsztaty bezpiecznego przechowywania żywności, gospodarowania wodą i naprawy odzieży prowadzone przez starszych mieszkańców, uzupełnione modułem o współczesnych zaleceniach sanitarnych i przygotowaniu na 72 godziny.

Bezpośredni związek z odpornością: Projekt łączy dziedzictwo z praktyczną samowystarczalnością gospodarstw domowych.

5) Działalność na rzecz mniejszości narodowych i etnicznych oraz języka regionalnego

Dopasowanie do MMS: **wymaga mocnego uzasadnienia**

Przykład 1. Alarm bez barier językowych

Wspólne warsztaty mieszkańców i przedstawicieli mniejszości dotyczące rozumienia komunikatów alarmowych, numerów ratunkowych i zasad ewakuacji; przygotowanie prostych, wielojęzycznych materiałów informacyjnych.

Bezpośredni związek z odpornością: Każda grupa językowa ma równy dostęp do informacji niezbędnych w kryzysie.

Przykład 2. Międzykulturowa mapa wzajemnej pomocy

Spotkania służące rozpoznaniu potrzeb i zasobów mniejszości w sytuacji kryzysowej, wyłonieniu łączników społecznych oraz przeciwwieżeniu przekazywania wiarygodnych komunikatów.

Bezpośredni związek z odpornością: Powstaje sieć zaufanych osób ograniczająca izolację i ryzyko wykluczenia informacyjnego.

5a) Działalność na rzecz integracji cudzoziemców

Dopasowanie do MMS: **naturalne**

Przykład 1. Bezpiecznie w nowym miejscu

Warsztaty dla cudzoziemców o polskim systemie alarmowym, numerach ratunkowych, zasadach ewakuacji, ostrzeżeniach pogodowych i wiarygodnych źródłach informacji, zakończone praktycznym ćwiczeniem.

Bezpośredni związek z odpornością: Uczestnicy potrafią samodzielnie reagować i wezwać pomoc mimo bariery językowej.

Przykład 2. Lokalni łącznicy międzykulturowi

Przygotowanie mieszkańców polskich i cudzoziemskich do roli łączników w kryzysie: prosty język, weryfikowanie informacji, kierowanie do pomocy i wspieranie rodzin podczas ewakuacji; symulacja komunikacyjna.

Bezpośredni związek z odpornością: Projekt wzmacnia zaufanie i przepływ rzetelnych informacji między grupami.

6) Ochrona i promocja zdrowia

Dopasowanie do MMS: **naturalne**

Przykład 1. Pierwsza pomoc i AED bez strachu

Praktyczne szkolenia z resuscytacji, użycia AED, reagowania na zadławienie i wzywania pomocy, połączone z otwartym pokazem dla mieszkańców; sprzęt szkoleniowy jest wynajęty lub zapewniony przez partnera.

Bezpośredni związek z odpornością: Więcej mieszkańców potrafi podjąć działania przed przyjazdem służb.

Przykład 2. Zdrowie podczas upału, mrozu i blackoutu

Warsztaty o rozpoznawaniu odwodnienia, wychłodzenia i zatrucia tlenkiem węgla, bezpiecznym przechowywaniu leków oraz pomocy osobom przewlekle chorym podczas awarii prądu.

Bezpośredni związek z odpornością: Społeczność ogranicza zdrowotne skutki ekstremalnych warunków i przerw w dostawach energii.

7) Działalność na rzecz osób z niepełnosprawnościami

Dopasowanie do MMS: **naturalne**

Przykład 1. Ewakuacja dostępna dla każdego

Wspólny audyt miejsca spotkań, warsztaty z asystowania osobom z różnymi niepełnosprawnościami oraz praktyczne ćwiczenie ewakuacji z udziałem uczestników, opiekunów i lokalnych służb.

Bezpośredni związek z odpornością: Procedury ewakuacyjne uwzględniają realne potrzeby osób z niepełnosprawnościami.

Przykład 2. Indywidualny plan bezpieczeństwa

Zajęcia dla osób z niepełnosprawnościami i ich bliskich: karta komunikacji i potrzeb, zabezpieczenie leków, kontakty awaryjne, plan transportu oraz sposób zgłoszenia potrzeby pomocy; test planu w symulacji.

Bezpośredni związek z odpornością: Rodziny są lepiej przygotowane, a służby i sąsiedzi otrzymują jasne informacje o potrzebnym wsparciu.

8) Promocja zatrudnienia i aktywizacja zawodowa osób pozostających bez pracy i zagrożonych zwolnieniem

Dopasowanie do MMS: **wymaga mocnego uzasadnienia**

Przykład 1. Lokalne miejsca pracy gotowe na awarię

Warsztaty dla osób bezrobotnych i mikroprzedsiębiorców o bezpieczeństwie pracy podczas przerw w dostawie energii, ewakuacji, pierwszej pomocy i ciągłości podstawowych usług; uczestnicy przygotowują proste plany działania.

Bezpośredni związek z odpornością: Projekt rozwija kompetencje przydatne zawodowo i zwiększa odporność lokalnych usług.

Przykład 2. Zespół wsparcia logistycznego

Praktyczne zajęcia dla osób poszukujących pracy z organizacji magazynu darów, ewidencji, komunikacji i pracy zespołowej, zakończone symulacją punktu dystrybucji pomocy.

Bezpośredni związek z odpornością: Uczestnicy zdobywają kompetencje zawodowe, a miejscowość zyskuje przygotowane osoby do działań kryzysowych.

9) Działalność na rzecz równych praw kobiet i mężczyzn

Dopasowanie do MMS: **wymaga mocnego uzasadnienia**

Przykład 1. Bezpieczne kobiety w sytuacji kryzysowej

Warsztaty z bezpieczeństwa osobistego, reagowania na przemoc i szukania pomocy podczas ewakuacji lub przymusowego pobytu poza domem, połączone z opracowaniem lokalnej ścieżki wsparcia.

Bezpośredni związek z odpornością: Projekt uwzględnia zagrożenia, które w kryzysie mogą w większym stopniu dotyczyć kobiet.

Przykład 2. Równe role w lokalnym zespole kryzysowym

Spotkania i ćwiczenia, w których kobiety i mężczyźni dzielą się zadaniami bez stereotypów: łączność, opieka, logistyka, pierwsza pomoc i koordynacja; finałem jest wspólna symulacja.

Bezpośredni związek z odpornością: Społeczność wykorzystuje kompetencje wszystkich mieszkańców i poszerza grono lokalnych liderów.

10) Działalność na rzecz osób w wieku emerytalnym

Dopasowanie do MMS: **naturalne**

Przykład 1. Senior bezpieczny podczas awarii

Warsztaty o alarmach, blackoucie, bezpiecznym ogrzewaniu, zapasach leków, oszustwach i kontaktach awaryjnych, połączone z przygotowaniem indywidualnej karty bezpieczeństwa.

Bezpośredni związek z odpornością: Seniorzy zwiększają samodzielność i wiedzę, gdzie uzyskać sprawdzoną pomoc.

Przykład 2. Telefoniczny krąg sąsiedzki

Utworzenie i przetestowanie systemu kontaktu między seniorami, rodzinami i wolontariuszami na czas upału, powodzi lub przerwy w dostawie energii, z zasadami ochrony danych i weryfikacji informacji.

Bezpośredni związek z odpornością: Sieć ogranicza izolację i pozwala szybko zauważyć osobę potrzebującą pomocy.

11) Działalność wspomagająca rozwój gospodarczy, w tym rozwój przedsiębiorczości

Dopasowanie do MMS: **wymaga mocnego uzasadnienia**

Przykład 1. Mały biznes odporny na kryzys

Warsztaty dla lokalnych przedsiębiorców o ciągłości działania, bezpieczeństwie danych, komunikacji z klientami i wzajemnym zastępowaniu się podczas awarii; opracowanie lokalnej listy zasobów i usług krytycznych.

Bezpośredni związek z odpornością: Lokalna gospodarka szybciej wraca do działania i może wspierać mieszkańców w kryzysie.

Przykład 2. Partnerstwo usług pierwszej potrzeby

Spotkania sklepów, aptek, gospodarstw i przewoźników służące ustaleniu zasad współpracy podczas odcięcia drogi lub braku prądu; ćwiczenie komunikacji i priorytetowego wsparcia osób zależnych.

Bezpośredni związek z odpornością: Projekt tworzy sieć współpracy podmiotów kluczowych dla codziennego bezpieczeństwa mieszkańców.

12) Działalność wspomagająca rozwój techniki, wynalazczości i innowacyjności oraz wdrażanie nowych rozwiązań technicznych

Dopasowanie do MMS: **wymaga mocnego uzasadnienia**

Przykład 1. Technologia dla lokalnego alarmowania

Warsztaty projektowe, podczas których młodzież i dorośli testują proste, bezpłatne narzędzia do przekazywania ostrzeżeń, tworzą schemat komunikacji awaryjnej i sprawdzają go w ćwiczeniu bez dostępu do internetu.

Bezpośredni związek z odpornością: Innowacja służy niezawodnemu przepływowi informacji, a nie samemu tworzeniu technologii.

Przykład 2. Prototypy pomagające w kryzysie

Zajęcia konstruktorskie z budowy niskokosztowych modeli sygnalizatorów poziomu wody lub oznaczeń ewakuacyjnych z materiałów zużywalnych, konsultacja ze służbami i publiczny test rozwiązań.

Bezpośredni związek z odpornością: Mieszkańcy rozwijają praktyczne rozwiązania odpowiadające na rozpoznane lokalne zagrożenie.

13) Działalność wspomagająca rozwój wspólnot i społeczności lokalnych

Dopasowanie do MMS: **naturalne**

Przykład 1. Wieś działa razem w kryzysie

Warsztaty mapowania zagrożeń i zasobów, podział ról między mieszkańców, OSP, szkołę i sołectwo oraz terenowa gra symulacyjna sprawdzająca alarmowanie, punkt zbiórki i pomoc sąsiedzką.

Bezpośredni związek z odpornością: Projekt buduje relacje, zaufanie i praktyczną zdolność wspólnego działania.

Przykład 2. Mapa lokalnych zasobów i kontaktów

Mieszkańcy wskazują miejsca schronienia, ujęcia wody, osoby z niezbędnymi umiejętnościami i podmioty mogące pomóc; dane są weryfikowane z partnerami, a sposób użycia mapy ćwiczony w scenariuszu.

Bezpośredni związek z odpornością: Społeczność wie, jakie zasoby ma na miejscu i jak je uruchomić bez chaosu.

14) Nauka, szkolnictwo wyższe, edukacja, oświata i wychowanie

Dopasowanie do MMS: **naturalne**

Przykład 1. Szkolna akademia bezpieczeństwa

Cykl praktycznych zajęć dla uczniów i rodziców o alarmach, ewakuacji, pierwszej pomocy, dezinformacji i przygotowaniu domowym, zakończony grą terenową z udziałem służb.

Bezpośredni związek z odpornością: Dzieci i dorośli ćwiczą zachowania potrzebne w sytuacji zagrożenia.

Przykład 2. Laboratorium odpornej miejscowości

Młodzież bada lokalne ryzyka, przeprowadza wywiady z mieszkańcami i służbami, a następnie przygotowuje rekomendacje i prowadzi otwarte spotkanie edukacyjne.

Bezpośredni związek z odpornością: Projekt łączy naukę z obywatelskim rozpoznaniem realnych zagrożeń i angażuje mieszkańców.

15) Wypoczynek dzieci i młodzieży

Dopasowanie do MMS: **naturalne**

Przykład 1. Bezpieczna przygoda

Jednodniowe lub weekendowe zajęcia terenowe z orientacji, wzywania pomocy, zasad zachowania podczas burzy i zagubienia oraz udzielania pierwszej pomocy, prowadzone przez wykwalifikowane osoby.

Bezpośredni związek z odpornością: Wypoczynek rozwija samodzielność i bezpieczne nawyki przydatne w nagłych sytuacjach.

Przykład 2. Młodzieżowy obóz dzienny 72 godziny

Cykl zajęć bez noclegu o przygotowaniu plecaka ewakuacyjnego, gospodarowaniu wodą, komunikacji bez internetu i wspieraniu młodszych osób; finałem jest zespołowa gra symulacyjna.

Bezpośredni związek z odpornością: Młodzież zdobywa kompetencje kryzysowe i uczy się współodpowiedzialności.

16) Kultura, sztuka, ochrona dóbr kultury i dziedzictwa narodowego

Dopasowanie do MMS: **wymaga mocnego uzasadnienia**

Przykład 1. Kultura ostrzega i uczy

Warsztaty teatralne lub filmowe, podczas których mieszkańcy tworzą krótkie scenki pokazujące prawidłowe reakcje na alarm, blackout, powódź i dezinformację; prezentacja jest połączona z komentarzem eksperta.

Bezpośredni związek z odpornością: Sztuka jest narzędziem praktycznej edukacji o bezpieczeństwie, a nie celem samym w sobie.

Przykład 2. Ratujemy lokalne archiwum

Warsztaty dla opiekunów domowych zbiorów i lokalnych pamiątek o zabezpieczaniu dokumentów i fotografii przed wodą, ogniem i wilgocią oraz o bezpiecznym postępowaniu po zalaniu; opracowanie instrukcji.

Bezpośredni związek z odpornością: Projekt zwiększa gotowość do ochrony lokalnego dziedzictwa podczas katastrofy.

17) Wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej

Dopasowanie do MMS: **naturalne**

Przykład 1. Sprawność, która pomaga

Treningi ogólnorozwojowe połączone z nauką bezpiecznego przenoszenia lekkich ładunków, poruszania się po nierównym terenie, pierwszej pomocy i współpracy zespołowej; finałem jest tor zadań kryzysowych.

Bezpośredni związek z odpornością: Aktywność fizyczna służy przygotowaniu do bezpiecznego działania i samopomocy.

Przykład 2. Bieg orientacyjny bezpieczeństwa

Rodzinna gra terenowa z punktami dotyczącymi numerów alarmowych, mapy, burzy, pożaru, udzielania pierwszej pomocy i weryfikacji komunikatów, przygotowana z lokalnymi służbami.

Bezpośredni związek z odpornością: Uczestnicy ćwiczą reakcje na zagrożenia w angażującej, praktycznej formule.

18) Ekologia i ochrona zwierząt oraz ochrona dziedzictwa przyrodniczego

Dopasowanie do MMS: **naturalne**

Przykład 1. Zwierzęta w planie ewakuacji

Warsztaty dla opiekunów zwierząt o przygotowaniu dokumentów, transportera, zapasu karmy i leków oraz bezpiecznej ewakuacji; lokalne ćwiczenie z partnerem weterynaryjnym lub OSP.

Bezpośredni związek z odpornością: Planowanie obejmuje zwierzęta, dzięki czemu mieszkańcy nie opóźniają ewakuacji i ograniczają ryzyko.

Przykład 2. Społeczny monitoring suszy i podtopień

Spacer badawczy i mapowanie miejsc zagrożonych, nauka zgłaszania niebezpiecznych zjawisk oraz wspólne opracowanie zasad reagowania i bezpiecznej komunikacji z mieszkańcami.

Bezpośredni związek z odpornością: Wczesne rozpoznanie zagrożeń środowiskowych pozwala szybciej ostrzegać i ograniczać szkody.

19) Turystyka i krajoznawstwo

Dopasowanie do MMS: **wymaga mocnego uzasadnienia**

Przykład 1. Bezpieczny turysta w lokalnym terenie

Warsztaty i wyjście terenowe z czytania mapy, reagowania na nagłą zmianę pogody, wzywania pomocy i przygotowania wyposażenia na trasę, prowadzone z GOPR, WOPR lub doświadczonym przewodnikiem.

Bezpośredni związek z odpornością: Uczestnicy potrafią zapobiegać wypadkom i właściwie reagować poza terenem zabudowanym.

Przykład 2. Szlak bezpiecznej ewakuacji

Mieszkańcy poznają lokalną topografię, punkty zbiórki i alternatywne dojścia, a następnie przechodzą trasę w formie gry krajoznawczej z zadaniami z komunikacji i pierwszej pomocy.

Bezpośredni związek z odpornością: Znajomość terenu zostaje wykorzystana do przygotowania społeczności na odcięcie dróg lub ewakuację.

20) Porządek i bezpieczeństwo publiczne

Dopasowanie do MMS: **naturalne**

Przykład 1. Bezpieczna okolica po zmroku i w kryzysie

Spacer bezpieczeństwa z mieszkańcami i służbami, rozpoznanie niebezpiecznych miejsc, warsztat zgłaszania zagrożeń oraz opracowanie działań ograniczających ryzyko podczas awarii oświetlenia lub ewakuacji.

Bezpośredni związek z odpornością: Mieszkańcy potrafią identyfikować zagrożenia i współpracować z odpowiednimi służbami.

Przykład 2. Stop panice i fałszywym alarmom

Warsztaty o rozpoznawaniu wiarygodnych komunikatów, bezpiecznym informowaniu sąsiadów i reagowaniu na plotki podczas zagrożenia; symulacja komunikacji w sytuacji awarii.

Bezpośredni związek z odpornością: Projekt ogranicza chaos informacyjny, który może pogłębić zagrożenie publiczne.

21) Obronność państwa i działalność Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej

Dopasowanie do MMS: **wymaga mocnego uzasadnienia**

Przykład 1. Obywatel w systemie bezpieczeństwa

Spotkanie edukacyjne z uprawnionymi ekspertami o sygnałach alarmowych, obowiązkach obywatela, ochronie ludności, wiarygodnych źródłach informacji i cywilnym przygotowaniu gospodarstwa domowego; praktyczne ćwiczenia bez elementów militarnych.

Bezpośredni związek z odpornością: Mieszkańcy rozumieją swoją cywilną rolę i wiedzą, jak działać zgodnie z komunikatami władz.

Przykład 2. Odporność informacyjna w sytuacji zagrożenia

Warsztaty z weryfikacji komunikatów, rozpoznawania manipulacji i bezpiecznego publikowania informacji dotyczących infrastruktury lub działań służb; analiza scenariuszy i ćwiczenie decyzyjne.

Bezpośredni związek z odpornością: Projekt ogranicza ryzyko dezinformacji i nieświadomego ujawniania wrażliwych informacji.

22) Upowszechnianie i ochrona wolności i praw człowieka oraz swobód obywatelskich, a także działania wspomagające rozwój demokracji

Dopasowanie do MMS: **wymaga mocnego uzasadnienia**

Przykład 1. Prawa człowieka w miejscu ewakuacji

Warsztaty o równym traktowaniu, ochronie prywatności, potrzebach osób zależnych i przeciwdziałaniu przemocy w punktach schronienia lub pomocy; opracowanie zasad bezpiecznej wspólnej przestrzeni.

Bezpośredni związek z odpornością: Społeczność przygotowuje pomoc, która chroni godność i prawa każdej osoby podczas kryzysu.

Przykład 2. Rzetelna informacja i udział mieszkańców

Ćwiczenie obywatelskie dotyczące dostępu do informacji publicznej, konsultowania lokalnych planów kryzysowych i zgłaszania potrzeb grup narażonych; spotkanie z przedstawicielami samorządu.

Bezpośredni związek z odpornością: Mieszkańcy uczą się współtworzyć rozwiązania bezpieczeństwa i korzystać z demokratycznych narzędzi.

22a) Udzielanie nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego

Dopasowanie do MMS: **wymaga mocnego uzasadnienia**

Przykład 1. Punkt informacji po kryzysie

Szkolenie lokalnych wolontariuszy z kierowania mieszkańców do właściwych instytucji po pożarze, powodzi lub ewakuacji oraz otwarty dyżur dotyczący dokumentów, świadczeń i procedur, prowadzony z kompetentnym doradcą.

Bezpośredni związek z odpornością: Mieszkańcy szybciej docierają do właściwej pomocy i nie gubią się w procedurach.

Przykład 2. Dokumenty i kontakty na trudny czas

Warsztaty o bezpiecznym przechowywaniu kopii dokumentów, pełnomocnictwach, kontaktach awaryjnych i korzystaniu z usług publicznych podczas awarii; przygotowanie osobistej teczki planu działania bez gromadzenia danych przez realizatorów.

Bezpośredni związek z odpornością: Uczestnicy zachowują większą ciągłość spraw życiowych po nagłym zdarzeniu.

23) Ratownictwo i ochrona ludności

Dopasowanie do MMS: **naturalne**

Przykład 1. Mieszkańcy ratują przed przyjazdem służb

Praktyczne szkolenie z pierwszej pomocy, alarmowania, użycia AED i zabezpieczenia miejsca zdarzenia oraz pokaz współpracy ze służbami; wyposażenie szkoleniowe zapewnia prowadzący lub partner.

Bezpośredni związek z odpornością: Projekt skraca czas do udzielenia pierwszej pomocy i uczy bezpiecznego działania.

Przykład 2. Gminne ćwiczenie ewakuacyjne

Przygotowanie z OSP i zarządcą obiektu scenariusza ewakuacji, przeszkolenie mieszkańców pełniących role pomocnicze oraz przeprowadzenie i omówienie ćwiczenia z uwzględnieniem osób ze szczególnymi potrzebami.

Bezpośredni związek z odpornością: Społeczność sprawdza procedury w praktyce i poznaje swoje role.

24) Pomoc ofiarom katastrof, klęsk żywiołowych, konfliktów zbrojnych i wojen w kraju i za granicą

Dopasowanie do MMS: **naturalne**

Przykład 1. Pierwsza pomoc psychologiczna dla mieszkańców

Warsztaty dla lokalnych liderów i wolontariuszy o wspieraniu osób po traumatycznym zdarzeniu, rozpoznawaniu reakcji kryzysowych, granicach pomocy i kierowaniu do specjalistów; ćwiczenia rozmów.

Bezpośredni związek z odpornością: Społeczność potrafi udzielić bezpiecznego pierwszego wsparcia emocjonalnego po katastrofie.

Przykład 2. Punkt przyjęcia osób ewakuowanych

Symulacja organizacji lokalnego punktu: rejestracja z ochroną danych, informacja, podstawowe potrzeby, dostępność, wsparcie dzieci i łączenie rodzin; opracowanie podziału ról z instytucjami.

Bezpośredni związek z odpornością: Mieszkańcy i partnerzy są przygotowani do uporządkowanego przyjęcia osób poszkodowanych.

25) Upowszechnianie i ochrona praw konsumentów

Dopasowanie do MMS: **wymaga mocnego uzasadnienia**

Przykład 1. Nie daj się oszukać po katastrofie

Warsztaty o nieuczciwych umowach remontowych, fałszywych zbiórkach, sprzedaży generatorów i usług po zawyżonych cenach oraz sposobach zgłaszania naruszeń; konsultacja z rzecznikiem konsumentów.

Bezpośredni związek z odpornością: Mieszkańcy potrafią chronić swoje środki w okresie zwiększonej podatności na nadużycia.

Przykład 2. Bezpieczne zakupy awaryjne

Zajęcia o czytaniu oznaczeń, terminach przydatności, bezpiecznym zakupie latarek, czujników i żywności oraz prawach przy zakupach internetowych; przygotowanie listy kryteriów zamiast promowania konkretnych produktów.

Bezpośredni związek z odpornością: Uczestnicy podejmują świadome decyzje i unikają niesprawnego lub niebezpiecznego wyposażenia.

26) Działalność na rzecz integracji europejskiej oraz rozwijania kontaktów i współpracy między społecznościami

Dopasowanie do MMS: **wymaga mocnego uzasadnienia**

Przykład 1. Europejskie doświadczenia lokalnej odporności

Spotkanie online mieszkańców z partnerską społecznością z innego kraju UE, wymiana doświadczeń po powodzi, pożarach lub blackoucie oraz lokalne warsztaty wdrażające wybrane rozwiązania w Małopolsce.

Bezpośredni związek z odpornością: Współpraca międzynarodowa prowadzi do konkretnych lokalnych usprawnień bezpieczeństwa.

Przykład 2. Wspólny język pomocy

Międzykulturowe warsztaty dotyczące symboli bezpieczeństwa, numeru 112, komunikacji z osobami z zagranicy i udzielania pomocy turystom lub nowym mieszkańcom podczas kryzysu; ćwiczenie sytuacyjne.

Bezpośredni związek z odpornością: Społeczność lepiej współpracuje z osobami posługującymi się innym językiem.

27) Promocja i organizacja wolontariatu

Dopasowanie do MMS: **naturalne**

Przykład 1. Wolontariusze spontaniczni - od odruchu do działania

Nabór mieszkańców, szkolenie z bezpieczeństwa, granic kompetencji, komunikacji ze służbami i ochrony danych oraz symulacja przydzielania zadań w punkcie pomocy.

Bezpośredni związek z odpornością: Lokalna pomoc może zostać szybko uruchomiona bez zwiększania chaosu i ryzyka.

Przykład 2. Młodzieżowy korpus sąsiedzkiej pomocy

Przygotowanie młodzieży do bezpiecznych zadań pomocniczych: przekazywania informacji, wsparcia seniorów, logistyki i promocji zasad bezpieczeństwa; działania odbywają się pod opieką dorosłych i kończą ćwiczeniem.

Bezpośredni związek z odpornością: Projekt buduje nawyk wolontariatu i międzypokoleniową sieć wsparcia.

28) Pomoc Polonii i Polakom za granicą

Dopasowanie do MMS: **wymaga szczególnie mocnego uzasadnienia**

Przykład 1. Rodziny transgraniczne przygotowane na kryzys

Warsztaty dla mieszkańców Małopolski mających bliskich za granicą: plan kontaktu, weryfikacja informacji, dane konsularne, wsparcie dzieci i postępowanie przy zerwanej łączności; konsultacja online z organizacją polonijną.

Bezpośredni związek z odpornością: Lokalni uczestnicy potrafią utrzymać kontakt i odpowiedzialnie pomagać bliskim podczas kryzysu.

Przykład 2. Polonijna wymiana doświadczeń o samopomocy

Spotkanie online lokalnej społeczności z Polonią, która doświadczyła pożarów, powodzi lub ewakuacji, oraz warsztat przekładający poznane rozwiązania na lokalny plan działania w Małopolsce.

Bezpośredni związek z odpornością: Głównym rezultatem jest wzrost gotowości mieszkańców Małopolski, a współpraca z Polonią dostarcza sprawdzonych doświadczeń.

29) Działalność na rzecz kombatantów i osób represjonowanych

Dopasowanie do MMS: **wymaga mocnego uzasadnienia**

Przykład 1. Bezpieczny senior - kombatant

Indywidualne i grupowe zajęcia o alarmach, kontaktach awaryjnych, lekach, ewakuacji i ochronie przed oszustwami, połączone z utworzeniem za zgodą uczestników sąsiedzkiego systemu kontaktu.

Bezpośredni związek z odpornością: Osoby starsze o szczególnym statusie są włączone do lokalnego systemu wzajemnej pomocy.

Przykład 2. Lekcje odporności i solidarności

Międzypokoleniowe spotkania z kombatantami lub osobami represjonowanymi o doświadczeniach wspólnotowej pomocy, uzupełnione współczesnym modułem pierwszej pomocy psychologicznej i reagowania na dezinformację.

Bezpośredni związek z odpornością: Doświadczenie historyczne wzmacnia więzi, ale projekt prowadzi też do zdobycia aktualnych kompetencji kryzysowych.

30) Promocja Rzeczypospolitej Polskiej za granicą

Dopasowanie do MMS: **wymaga szczególnie mocnego uzasadnienia**

Przykład 1. Małopolska dzieli się modelem odpornej wsi

Mieszkańcy opracowują dwujęzyczną prezentację lokalnego modelu sąsiedzkiej pomocy i ćwiczą go na miejscu, a następnie przedstawiają online społeczności partnerskiej za granicą; wszystkie wydatki są ponoszone w Polsce.

Bezpośredni związek z odpornością: Rdzeniem projektu jest lokalne przygotowanie i praktyczne przetestowanie modelu, a promocja zagraniczna upowszechnia dobre rozwiązanie.

Przykład 2. Polskie doświadczenia solidarności w kryzysie

Warsztaty lokalne zbierające doświadczenia pomocy uchodźcom lub poszkodowanym, opracowanie bezpiecznych zasad wolontariatu i materiału w języku obcym oraz otwarte spotkanie online z partnerem zagranicznym.

Bezpośredni związek z odpornością: Projekt wzmacnia lokalne standardy pomocy, jednocześnie pokazując za granicą polskie doświadczenie społeczne.

31) Działalność na rzecz rodziny, macierzyństwa, rodzicielstwa oraz upowszechniania i ochrony praw dziecka

Dopasowanie do MMS: **naturalne**

Przykład 1. Rodzinny plan bezpieczeństwa

Warsztaty dla rodziców i dzieci o miejscu spotkania, osobie kontaktowej, numerach alarmowych, bezpiecznym odbiorze dziecka i plecaku ewakuacyjnym; rodziny przygotowują i testują własne plany.

Bezpośredni związek z odpornością: Dzieci wiedzą, co robić, a rodzice ograniczają chaos podczas rozdzielenia rodziny.

Przykład 2. Dziecko bezpieczne w punkcie pomocy

Szkolenie rodziców, wolontariuszy i nauczycieli z ochrony dzieci podczas ewakuacji, łączenia rodzin, przeciwdziałania przemocy i zapewnienia informacji dostosowanej do wieku; symulacja punktu opieki.

Bezpośredni związek z odpornością: Projekt chroni prawa i bezpieczeństwo dzieci w warunkach nagłego przemieszczenia.

32) Przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom społecznym

Dopasowanie do MMS: **wymaga mocnego uzasadnienia**

Przykład 1. Trzeźwe reagowanie w kryzysie

Warsztaty dla rodzin i lokalnych liderów o wpływie alkoholu i substancji na ocenę ryzyka, reagowaniu na przemoc i bezpiecznym kierowaniu po pomoc podczas ewakuacji lub długotrwałego stresu.

Bezpośredni związek z odpornością: Projekt ogranicza zachowania, które w kryzysie zwiększają zagrożenie dla osoby i otoczenia.

Przykład 2. Odporność psychiczna bez uciekania w używki

Zajęcia dla młodzieży lub dorosłych o stresie, bezpiecznych sposobach regulacji emocji, pierwszej pomocy psychologicznej i dostępnych lokalnie formach wsparcia, połączone z ćwiczeniem scenariuszowym.

Bezpośredni związek z odpornością: Uczestnicy poznają zdrowsze strategie radzenia sobie z napięciem wywołanym kryzysem.

32a) Rewitalizacja

Dopasowanie do MMS: **naturalne**

Przykład 1. Bezpieczne podwórko, odporne sąsiedztwo

Spacer diagnostyczny na obszarze rewitalizacji, wskazanie barier ewakuacyjnych i miejsc ważnych w kryzysie, warsztat sąsiedzki oraz ćwiczenie uruchomienia punktu informacji i wzajemnej pomocy.

Bezpośredni związek z odpornością: Rewitalizacja społeczna prowadzi do odbudowy relacji i poprawy bezpieczeństwa zaniedbanego obszaru.

Przykład 2. Pustostan jako temat planu kryzysowego

Mieszkańcy wspólnie z zarządcą i służbami rozpoznają zagrożenia wokół nieużytkowanych obiektów, uczą się bezpiecznego zgłaszania zdarzeń i opracowują propozycje tymczasowego zabezpieczenia oraz komunikacji.

Bezpośredni związek z odpornością: Projekt angażuje społeczność w ograniczenie konkretnego lokalnego ryzyka bez finansowania inwestycji.

33) Działalność na rzecz organizacji pozarządowych oraz podmiotów z art. 3 ust. 3 w zakresie sfer 1-32

Dopasowanie do MMS: **naturalne**

Przykład 1. NGO współpracują w sytuacji kryzysowej

Warsztaty dla lokalnych organizacji o podziale ról, przepływie informacji, pracy z wolontariuszami spontanicznymi i współpracy z samorządem; przygotowanie oraz przećwiczenie prostego protokołu współdziałania.

Bezpośredni związek z odpornością: Organizacje tworzą sieć zdolną do skoordynowanej pomocy mieszkańcom.

Przykład 2. Komunikacja kryzysowa dla lokalnych inicjatyw

Szkolenie członków organizacji i grup nieformalnych z weryfikacji informacji, dostępnych komunikatów, ochrony danych i reagowania na dezinformację, zakończone symulacją wspólnego centrum informacji.

Bezpośredni związek z odpornością: Lokalne podmioty potrafią przekazywać spójne, rzetelne i dostępne komunikaty.

34) Działalność na rzecz podmiotów ekonomii społecznej i przedsiębiorstw społecznych

Dopasowanie do MMS: **wymaga mocnego uzasadnienia**

Przykład 1. Podmiot ekonomii społecznej jako lokalny zasób

Warsztaty z mapowania usług i zasobów PES przydatnych podczas kryzysu, ustalenie zasad współpracy z mieszkańcami i samorządem oraz symulacja dostarczenia posiłków, transportu lub wsparcia opiekuńczego.

Bezpośredni związek z odpornością: Społeczność wie, jak uruchomić lokalne usługi społeczne w sytuacji nagłego zapotrzebowania.

Przykład 2. Ciągłość usług społecznych

Spotkania pracowników PES, odbiorców i wolontariuszy służące przygotowaniu prostego planu świadczenia kluczowych usług podczas blackoutu, powodzi lub braków kadrowych; ćwiczenie komunikacji z osobami zależnymi.

Bezpośredni związek z odpornością: Projekt chroni ciągłość wsparcia dla mieszkańców, nie finansując rozwoju instytucjonalnego grupy nieformalnej.

Ważne zastrzeżenie

Materiał inspiracyjny: przykłady pokazują możliwe kierunki działań, ale nie gwarantują kwalifikowalności ani otrzymania dotacji. Każdy pomysł trzeba dostosować do lokalnej diagnozy, działalności statutowej Patrona, budżetu, dostępności, regulaminu i kryteriów oceny. Ostateczna ocena zależy od całego wniosku.

Podstawa opracowania

Regulamin Programu Moc Małopolskich Społeczności - edycja 2026, w szczególności części: założenia i cel programu, kto może ubiegać się o środki, na co można przeznaczyć dofinansowanie, wydatki niekwalifikowalne oraz kryteria oceny.